

IN MEMORIAM

Ghyczy Gyöngyné (Szőke Zsófia) **(1928. augusztus 10.-2002. október 23.)**

Életpályájának fontosabb eseményei:

A nyugat-dunántúli Mikefán született.

1952-ben az ELTE biológia-földrajz szakán végzett.

Férjhez ment, majd 1954-től Tiszafüreden tanítottak, ahol két fiúgyermekük született.

1961-ben áthelyezéssel a homoki gyógypedagógiai intézetben vállaltak munkát.

1966-ban megszerzi a gyógypedagógiai tanári oklevelet.

1973-tól az intézet igazgatóhelyettese 1984-ig.

Oktatásügy Kiváló Dolgozója, Kiváló Pedagógus, Pedagógus Szolgálati Emlék-
érem kitüntetésekben részesült.

1985-ben nyugalomba vonult, de könyvtárosként csaknem 2002-ben bekövetke-
zett elhalálozásáig tovább dolgozott.

Részletek Révay György búcsúztatáskor elhangzott beszédéből: (2002.10.28.)

Zsófikám!

Valószínűleg én vagyok az oka annak, hogy nem hallgatott meg a teremtő, amikor titkon arra kértem, előbb én menjek el e világból, s ne kelljen nekem egyetlen olyan hozzám tartozó jóbarát, vagy munkatárs koporsója előtt szomorkodnom, gyászolnom, akit szeretek, szerettem. E névsorban Te is ott voltál...

Két és fél évvel ezelőtt a Te közvetlen közeledből – hiszen szemben laktunk egymással – nehéz szívvel költöztünk el a 200 kilométerre lévő Márti leányunk közvetlen szomszédságába – mint olyanok – akik idős szülőkként rövidesen gondviselésre szorulhatnak. Sokszor és örömmel látogattunk vissza Homokra, hiszen 1960-tól 40 éven keresztül laktunk az intézetben, de mindig szorongva fordultunk be az intézet útjára. Ugyanis nemegyszer gyászlobogó fogadott bennün-

ket az intézet kapujában... Bár tudtuk, hogy súlyos beteg vagy, nem akartunk arra gondolni, sehogys sem akartuk tudomásul venni, hogy rövid időn belül Téged kell majd gyászolnunk. Téged, aki annak idején kérésemre vállaltad családdal együtt a Homokra való áthelyezést. Kitűnő állásból, Tiszafüred központjában lévő szolgálati lakásból a Homokra történő áthelyezés akkor szinte számkivetésnek számított. Több mint 40 évvel ezelőtt mondtatok kérésemre igent, arra az izgalmas és nehéz munkára, amely bennünket akkor a szétzilált intézetben várt. Középiskolai tanári diplomával az akkoriban lenézett gyógypedagógiai munkát vállaltátok velünk optimistán és elszántan, minden gyógypedagógiai gyakorlat és képesítés nélkül. Az én áthelyezésem az intézet rendbetétele érdekében felsőbbbségi kivédhetetlen kényszer hatására történt. Ti viszont önkéntesen, az izgalmas kihívást magatokra vállalva jöttetek a füredi barátságunk és az én kérésem következtében. Segíteni jöttetek nekünk a számotokra is teljesen ismeretlen feladatok megoldásában... Dolgoztunk, s közben sohasem láttalak megijedni a lépten-nyomon meglepően új feladatok felbukkanásakor.

Így aztán nem csoda, hogy együttes erővel kimozdítottuk a kátyúból az intézet szekerét. A nagy szakember hiányban – két gyógypedagógusa volt akkor az intézetnek – nem csekély buzdításodra egyszerre öten mentünk a főiskolára felvételizni, hogy megszerezzük az akkoriban a munkánkhoz elengedhetetlenül fontos diplomát is. Irigyeltünk, mert a legjobb tanuló Te voltál közöttünk. Bámulatos gyorsasággal tudtál az ötvennél is több vizsgára minden szorongás nélkül felkészülni, és fanyar humorral, optimizmusoddal, példamutatásoddal húztad a négy férfit magad után. Nem mertünk lemaradni, pedig szinte éjjel-nappal dolgoztunk túlóradíjat akkoriban nem is ismerve.

Olvasottságod, lényeglátásod, intelligenciád, szellemes beszédstílusod, körtekintő és sohasem bántó, néha csipkelődő, de elfogulatlan kritikád rövidesen tekintélyt parancsolt az egyre nagyobb létszámú tantestület tagjai előtt. Nem csoda hát, hogy alig telt el pár esztendő, s a tantestület titkos szavazásán nagy örömmelre egyetlen – valószínűleg a saját – nem szavazat mellett lettél az intézet általános igazgatóhelyettese. Nyugdíjazás miatt ugyanakkor a diákotthoni helyettes is kinevezésre került. Ettől kezdve szép és felejthetetlen, másfél évtizednél is hosszabb, minden intézeti egység folyamatos fejlődésének örülhettünk egész nyugdíjazásunkig. Azonban a nyugdíjas életet nem Neked találták ki és ezért Te még évekig tovább dolgoztál nyugdíjasként is kedvenc munkaterületeden, a könyvtárban. A mi kettőnk vezetésbeli szerepe azonban korunk előrehaladta miatt befejeződött. Továbbra is az intézetben laktunk, és örömeinkre szolgálhatott, hogy az intézet töretlenül szépen fejlődött a hagyományos úton az elkövetkező években is.

Két munkahelyemen harmincnégy éven át voltam igazgató, de a csaknem négy évtizednyi időszakból erre a másfél évtizednél is hosszabb időszakra gondolok vissza legszívesebben. Mindkét nevelőtestület (iskolai és diákotthoni) olyan figyelemreméltó gyógypedagógiai nevelőmunkát végzett, hogy a megyénkben – de országosan is – a gyógypedagógiai szakma érdeklődésének középpontjába

kerültünk. Neked volt leginkább köszönhető, hogy a tantestület a nehéz gyógy-pedagógiai tevékenység ellenére egységes, összeforrott és szervezetség tekintetében is kiváló munkát végzett. Méltán megérdemelte nevelőgárdánk Szolnok megye pedagógiai nagydíját, Te pedig igazgatóhelyettesként a miniszteri kitüntéseket.

Higgadtságod, a problémás esetek reális elemzése, azoknak az illetőkkel való jó szándékú megbeszélése, a túlzások, gorombaságok egymásközi békés megoldása, csiszolgatása, mindenki által elfogadható elintézés módjának megtalálása nyugalmat eredményezett a nevelők körében. A könnyed humort sem nélkülöző közös beszélgetések, névnapok, különféle közös rendezvények is izgalmassá tették a testületek együttélését. Barátságok keletkeztek, haragosok felejtették el a vélt vagy valós korábbi bántalmakat. Bátran kijelenthetem, hogy jól éreztük magunkat együtt, s ennek egyik fő szervezője Te voltál. Köszönjük Neked a felejthetetlen esztendőket.

A végzett gyógypedagógust – a külterületi Homokra – alig volt alkalmunk fogadni. Együttműködésünk ideje alatt csaknem félszáz levelező hallgató szerzett gyógypedagógiai főiskolán tanári oklevelet, akiknek többségét minden térítés nélkül készítettél fel a közelgő felvételi és egyéb vizsgákra. Körülbelül 25-30 oklevélszerzőt segítettél diplomához. Bizony sok oklevélre lábjegyzetben rá lehetne írni, hogy a sikert a Te közreműködésednek is köszönhetik. S közben volt időd díjazott pályázatokat írni, tankönyvírási pályázaton földrajz tankönyvet szerkeszteni, folyóiratokba cikkeket írni, időszerű témákról publikációkat megjeleníteni, s közben a megjelent könyvek sokaságát olvasni és minket folyvást olvasásra buzdítani.

Közben egyedül nevelted fel két fiadat, s egyik gyógypedagógiai tanári diplomája mellett TV-beli „KI MIT TUD”-os első helyezett bűvész lett, míg a másik grafikus-festő művészet elkötelezettjeként arat sikereket. S amikor váratlanul rád tört a könyörtelen betegség és az ápolásra, segítségre szükséged volt, a két fiú azonnal ott termett melletted és az utolsó pillanatig annyi gyengédséggel, szeretettel szinte kézről-kézre adták egyre betegebb édesanyjukat. Óriásit nőttek fiaid valamennyi ismerősöd, intézeti munkatársaid, barátaid szemében...

Zsófikám! Az egymás mellett töltött több mint 40 esztendőből a Rólad való méltó megemlékezésnek csak a töredékét tudtam e pár gondolatban visszaadni. Mindannyian fájdalommal, de nagy szeretettel gondolunk a Veled töltött évekre, az egyre több és több felidézett emlékre. A magam s a Téged nagyon szerető családom minden tagja nevében, és engedjék meg, hogy az én egykori nagy intézeti családom, a Téged szerető és szomorúan gyászoló munkatársak nevében is elbúcsúzzak, elbúcsúzzunk Tőled. Életünk végéig megőrizzük emlékedet.

*Gyurka
(Révay György)*